Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Скопје, 20 март 2020 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: февруари 2020 година

- По падот во јануари, **паричната маса (монетарниот агрегат М3[1,2])**, во февруари 2020 година, забележа месечен раст од 0,2%, што во најголем дел се должи на зголемувањето на депозитните пари[3] и готовите пари во оптек, во услови на пад на краткорочните депозити, како и долгорочните депозити до две години. На годишна основа, паричната маса бележи раст од 7,2% и главно произлегува од зголемувањето на депозитните пари и краткорочните депозити, при помал раст на готовите пари во оптек, а во услови на пад на долгорочните депозити до две години.

- **Вкупните депозити[4]**, во февруари, се зголемени за 0,2% на месечно ниво и се објаснува со порастот на депозитите на секторот „домаќинства", при остварен пад на депозитите на корпоративниот сектор. Годишниот раст на вкупните депозити изнесува 8,3%, како резултат на растот на депозитите кај двата сектора, со поизразено учество во растот на секторот „домаќинства" (учество од 70,3%).

Табела 1. Вкупни депозити и кредити[5] на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019[1)]	1.2020	2.2020	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019[1)]	1.2020	2.2020	1.2020	2.2020
Парична маса М4	**418,499**	**427,071**	**438,662**	**455,411**	**449,749**	**451,280**	**11.7**	**10.5**	**10.8**	**9.3**	**8.9**	**8.2**	**-1.2**	**0.3**
Парична маса М3	**372,833**	**379,982**	**388,869**	**404,028**	**397,935**	**398,873**	**10.4**	**9.2**	**9.9**	**8.2**	**7.8**	**7.2**	**-1.5**	**0.2**
од кои:														
Готови пари во оптек	31,236	32,554	33,368	36,108	34,084	35,131	9.0	9.7	8.8	12.0	10.6	12.5	-5.6	3.1
Вкупни депозити	**377,800**	**386,461**	**394,472**	**410,794**	**406,738**	**407,470**	**11.1**	**10.5**	**10.1**	**9.5**	**9.3**	**8.3**	**-1.0**	**0.2**
од кои:														
Корпоративен сектор	96,147	99,456	104,178	111,948	106,744	105,647	12.1	10.1	11.1	14.6	12.2	10.2	-4.6	-1.0
Во денари	66,691	71,021	75,566	81,911	75,836	75,587	11.1	13.5	11.7	17.9	14.1	13.5	-7.4	-0.3
Во странска валута	29,456	28,434	28,613	30,036	30,909	30,059	14.4	2.6	9.4	6.4	7.7	2.6	2.9	-2.7
Домаќинства	253,748	258,100	262,458	272,605	272,762	275,215	8.7	9.0	9.3	7.9	8.5	8.7	0.1	0.9
Во денари	131,901	135,492	137,346	146,231	144,373	146,522	9.6	11.8	12.0	10.4	11.1	11.1	-1.3	1.5
Во странска валута	121,847	122,609	125,113	126,374	128,389	128,693	7.7	6.0	6.4	5.2	5.8	6.0	1.6	0.2
Вкупни кредити	**324,798**	**330,726**	**328,970**	**341,389**	**341,249**	**343,463**	**9.0**	**8.1**	**5.6**	**6.0**	**6.8**	**6.9**	**0.0**	**0.6**
од кои:														
Корпоративен сектор	164,734	165,305	159,764	167,952	166,774	167,671	8.2	6.4	1.7	1.9	3.2	2.8	-0.7	0.5
Во денари	103,142	103,308	99,250	103,591	102,726	103,464	10.3	8.8	3.6	-0.8	1.1	0.9	-0.8	0.7
Во странска валута	61,592	61,997	60,514	64,361	64,049	64,207	5.0	2.5	-1.5	6.6	6.6	6.0	-0.5	0.2
Домаќинства	158,550	163,963	167,528	172,014	173,058	174,395	9.7	9.9	9.5	10.5	10.6	11.1	0.6	0.8
Во денари	88,854	91,492	92,821	95,075	95,882	96,611	12.9	11.4	9.6	10.0	10.2	10.3	0.8	0.8
Во странска валута	69,697	72,471	74,706	76,939	77,176	77,784	6.0	8.0	9.3	11.0	11.2	12.2	0.3	0.8

Извор: НБРСМ.

---

[1] Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат М3 како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

[2] Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат М3 (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат М3 и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

[3] Депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај Народната банка.

[4] Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

[5] Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 па наваму се под влијание на ефектите од мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

– **Вкупните кредити**, во февруари, бележат месечен и годишен раст од 0,6% и 6,9%, соодветно. Нагорната промена на месечно и на годишно ниво е под влијание на зголеменото кредитирање кај двата сектора, што е поизразено кај секторот „домаќинства". Доколку се земе предвид ефектот од преносот на сомнителните и спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со регулаторните промени[6] според одлуката на Народната банка, кај вкупните кредити во февруари е забележан раст од 8,1% на годишно ниво.

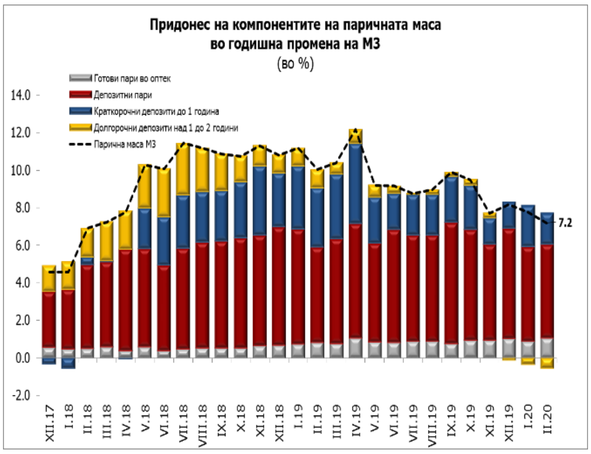

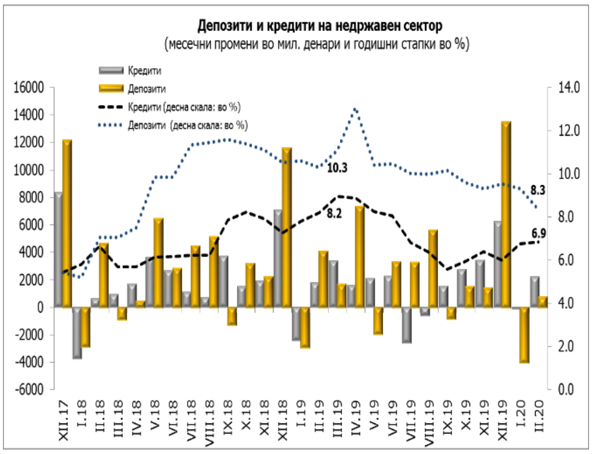

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор[7]

Извор: НБРСМ.

[6] На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија" бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат од билансна во вонбилансна евиденција (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година. И покрај преносот на вонбилансна евиденција на овие побарувања, банките го задржуваат правото за нивна наплата.

[7] За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

– Во февруари, вкупните **депозити на корпоративниот сектор** се намалени за 1,0%, на месечна основа. Надолната месечна промена главно произлегува од краткорочните депозити во странска валута и во денари, при евидентиран пад и кај останатите компоненти, со исклучок на депозитните пари коишто бележат раст. Споредено на годишна основа, депозитите на корпоративниот сектор се повисоки за 10,2%, во најголем дел поради зголемувањето на депозитните пари, при помал раст на денарските долгорочни депозити и краткорочните депозити во странска валута, а во услови на пад кај останатите компоненти.

– Во овој месец, кај **кредитите на корпоративниот сектор**[8], е остварен месечен раст од 0,5%, со најголем придонес кон растот на кредитирањето во денари. Во споредба со истиот период од претходната година, кредитите на корпоративниот сектор се зголемени за 2,8%, главно како резултат на зголеменото кредитирање во странска валута. Со исклучување на ефектот од извршените отписи на сомнителните и спорните побарувања, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај корпоративниот сектор во февруари изнесува 4,9%.

Извор: НБРСМ

2. Депозити и кредити на домаќинствата[9]

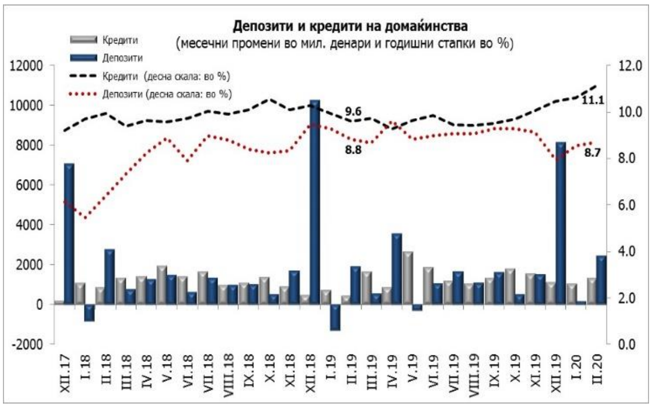

Извор: НБРСМ.

[8] Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамки на странската валута.
[9] За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

- Во февруари, вкупните **депозити на домаќинствата** се зголемени на месечно и на годишно ниво за 0,9% и 8,7%, соодветно, како резултат на растот кај сите компоненти. Притоа, најголем придонес кон месечниот раст имаат депозитните пари, додека годишниот раст во најголем дел се објаснува со зголемените депозитни пари и краткорочни депозити во странска валута.

- Кај вкупните **кредити на домаќинствата**, во февруари, е остварено месечно и годишно зголемување од 0,8% и 11,1%, соодветно. Анализирано по валута, месечниот и годишниот раст е малку поизразен кај кредитирањето во домашна валута. Со исклучување на ефектот од преносот на сомнителните и на спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај домаќинствата во февруари изнесува 11,9%.

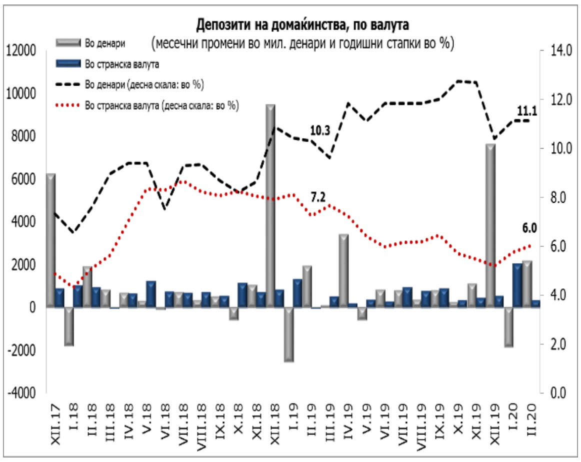

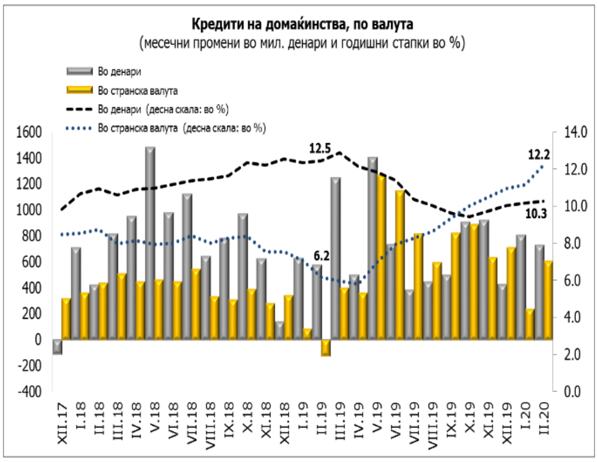

Извор: НБРСМ.

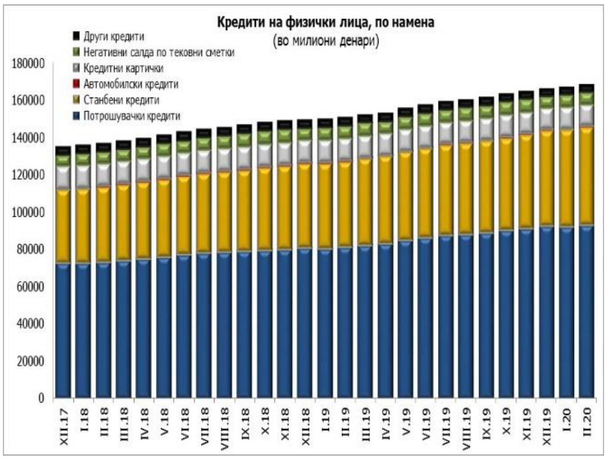

Извор: НБРСМ.

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019[1)]	1.2020	2.2020	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019[1)]	1.2020	2.2020	1.2020	2.2020
Потрошувачки кредити	82,324	86,335	89,042	92,430	92,219	92,980	10.9	12.0	12.8	14.6	14.5	14.3	-0.2	0.8
Станбени кредити	46,477	47,785	49,116	51,338	51,804	52,539	13.6	12.9	11.9	12.7	13.2	14.4	0.9	1.4
Автомобилски кредити	319	320	316	316	309	308	0.4	4.0	4.8	1.4	-1.8	-1.4	-2.3	-0.4
Кредитни картички	12,113	12,007	11,956	11,928	11,853	11,724	-0.4	-1.5	-2.3	-2.6	-2.7	-3.2	-0.6	-1.1
Негативни салда по тековни сметки	6,830	6,850	7,043	6,123	6,910	6,901	8.4	2.7	2.3	-1.7	1.5	2.2	12.8	-0.1
Други кредити	4,252	4,217	4,194	4,118	4,083	4,032	-6.2	-8.2	-8.2	-10.6	-10.9	-5.7	-0.8	-1.2

Извор: НБРСМ.

– Анализирано од аспект на намената на кредитите одобрени на физичките лица, кај најзастапените категори – **потрошувачките и станбените кредити**, е остварен месечен раст од 0,8% и 1,4%, соодветно, како и годишен раст од 14,3% и 14,4%, соодветно. Во овој месец, **автомобилските кредити** бележат месечно и годишно намалување од 0,4% и 1,4%, соодветно. Пад по двете основи е евидентиран и кај кредитите одобрени на **кредитни картички** за 1,1% и 3,2%, соодветно. **Негативните салда на тековните сметки** бележат месечен пад од 0,1%, но на годишна основа тие се зголемени за 2,2%. Кредитите одобрени врз **други основи** остварија месечен и годишен пад од 1,2% и 5,7%, соодветно.

***

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspx

Методолошки објаснувања:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 21 април 2020 година (референтен пресек заклучно со март 2020).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 110/108).